

Suvremene metode u poučavanju hrvatskog jezika i književnosti

---

TIMEA BOCKOVAC

SVEUČILIŠTE U PEČUHU

FILOZOFSKI FAKULTET

KATEDRA ZA HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Teorija bez prakse je jalova, a praksa bez teorije slijepa....

Metode aktivnog poučavanja

- dijaloška
- istraživačka
- učenje putem rješavanja problema
- simuliranje
- igra

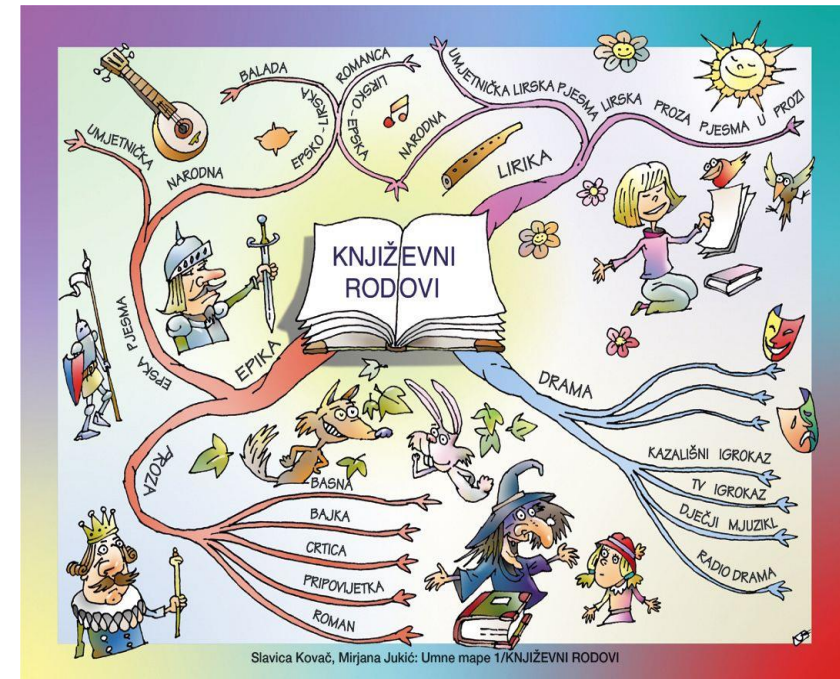
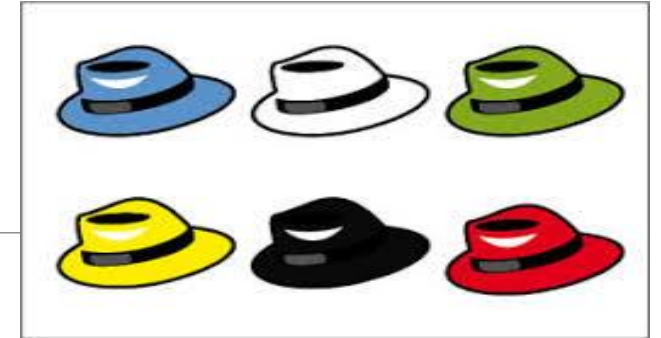
Razine proširenog učenja

---

1. učenje s obzirom na sadržaj predmeta
2. metodičko učenje
3. učenje komuniciranja
4. učenje socijalnih vještina

Suvremene nastavne metode

- umne mape (umne karte, paukovi dijagrami)
- šest univerzalnih pitanja
- šest mislećih šešira
- **provokacija**
- **haiku pjesma**
- oluja ideja/pisanja
- renatalizacija
- **humor**

Suvremene nastavne metode

Činkvine

- 1. glagoli**
- 2. teški, brojni**
- 3. trčati, skakati, paziti**
- 4. lako ih je nabrajati**
- 5. radnja**

Suvremene nastavne metode

- demonstracija
- usmeno izlaganje
- razgovor
- praktični rad
- problemski zadaci
- crtanje
- slagalice
- rad na tekstu
- individualizirani nastavni listići
- izrada plakata
- terenska nastava

Suvremene nastave metode

- projekt grupnog razmišljanja
- odluke velikih skupina
- priprema za rasprave
- kontroverzna pitanja
- izazovne perspektive trenutnih događaja
- razvijanje kritičkog razmišljanja
- razvijanje inovativnog razmišljanja

Suvremene nastave metode

---

foto-govor (analiza oblika i boja, izražavanje dojmova, analiza sadržaja, što radim...)

meditativni oblici (fantazijska putovanja, zamišljanje tekstova, meditativni ples)

igra i igra po ulogama, bibliodrama (improvizacijske igre, pantomima, živa slika, kazalište)

predodžba i imaginacija (Stavi se u poziciju...Kako bi priča mogla teći dalje?; Koje se slike pojavljuju u mašti pri slušanju ove glazbe, čitanju ove pjesme?)

slušanje glazbe - meditativne, pjevati i svirati; ples i pokret uz glazbu;

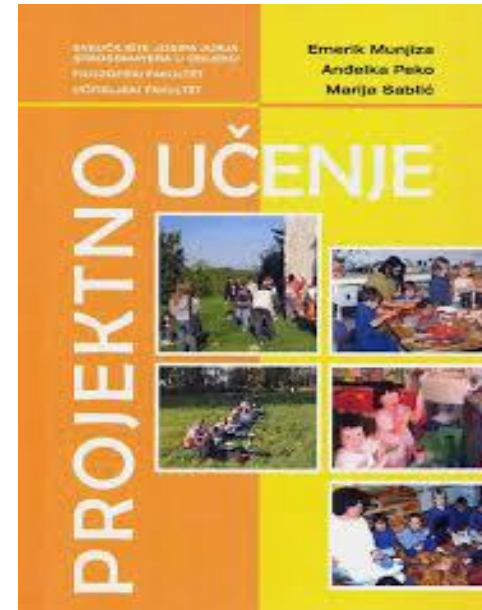
promjena mjesta učenja npr. izlet, posjet (u tri faze: faza pripreme, provedbe i vrednovanja)

kreativan rad - kolaž, glina, šibice za izradu imena, slova...

Suvremene nastavne metode

- mentalne mape
- strategije učenja /naputci
- suradničko učenje
- PP prezentacija
- igre, kockarenje
- izrada modela
- izrada zadataka
- ICT programi
- istraživački zadatci na internetu
- projektno učenje putem istraživanja

Suvremene nastave metode

- priprema za rasprave
- strip
- kipovi
- predmet govori
- strukturiranje i olakšavanje
- **Darujem ti riječ...**
- **Zauzmi svoj stav!**
- **mozgalice, igre pamćenja**

Razgovor za početak nastave...

INTERPRETACIJSKA-ANALITIČKA I STVARALAČKA NASTAVA KNJIŽEVNOSTI

- **Figure konstrukcije:** inverzija, elipsa, retoričko pitanje, asindeton, polisindeton, apostrofa...
- **Figure misli:** poredba, antiteza, ironija, sarkazam, hiperbola, litota, oskimoron, paradoks, gradacija, aluzija...
- **Figure riječi:** metafora, metonimija, presonifikacija, epitet, eufemizam, simbol, sinestezija, alegorija...
- **Figure dikcije:** asonancija, aliteracija, onomatopeja, anafora, epifora, anadiploza...

Figure konstrukcije

Koje su figure?

„Kad ti muž ne paše uz ruž

Kad ti sin ne paše uz kamin

Dala bi sve, i sebe, i muža

I malog da možeš ući u katalog” (*Hladno pivo:Cartstvo pasea*)

„Crno bijeli televizori

Rijetki noćni tramvaji

Moja bijela djevojka

Uvozni ekskluzivni programi

Mama, tata, pas i kravata

Vata,vata,vata” (*Prljavo kazalište;Crno bijeli svijet*)

Figure misli

„Kao da je morska vila

Sve je moje snove ostvarila

Na obalama vrelim

Neprospavane noći

Kao da je dio plime modro more šumi njeno ime

I sklada tihe pjesme

Pjesme o samoći” (*Daleka obala:Morska vila*)

Figure misli

„Kava mi je luksuz, takav mi je budžet,

Prst u uvo i komad kruva u brudet i pivaaaaj!” (*The Beat Fleet:Život je lijep*)

„Noćas padaju crni snjegovi

Padaju da zaboravim.” (*Massimo Savić:Crni snjegovi*)

„Reci mi tiho, tiho

Reci mi najtiše

Samo ja ću sve to čuti

Samo ja i nitko više.” (*Novi fosili:Reci mi tiho,tiho*)

Figure riječi

„Ništa tako ugodno nije

Kao kad se smije Ivana

I ničeg ljepšeg oku nema

Od bljeska njenih bisera.” (*Parni valjak: Ivana*)

„Slatku ješku od ljubavi

Koju bacila si ti

Ovo je ludo srce moje moralo probati.” (*Oliver Dragojević: Ješka od ljubavi*)

„Tekstopisci traže inspiraciju na dnu čaše.” (*Elemental: Više od toga*)

Figure dikcije

„Ti mi nudiš više

Za mene malo previše

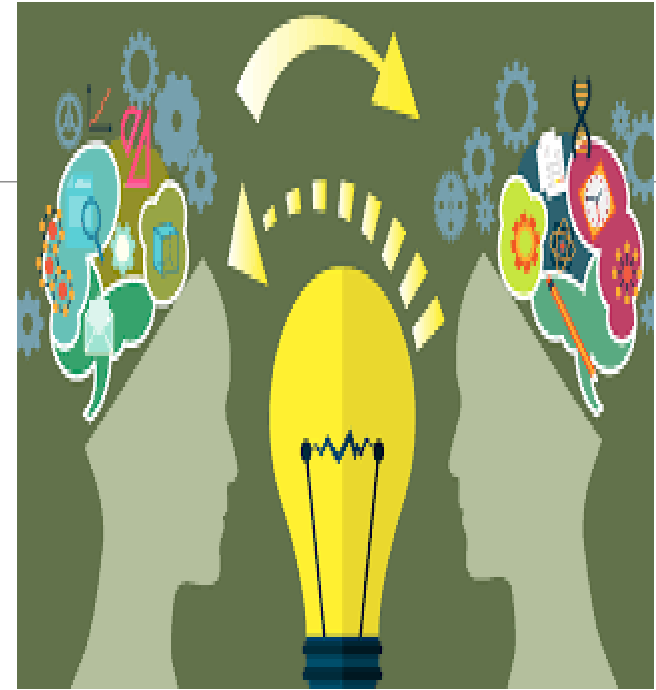
I kad prestanu mi kiše

Znači voljeti te najviše.” (*Divas:Ti mi nudiš više*)

„Ljubav, s neba pala je

Polako umirem bez nje

Al živim ko da nije bilo nje.” (*Divas:Bon Appetit*)

Zvonimir Balog: Krk

Ako si Krk i naopako napisao,
neće izgubiti smisao.

Kužiš foru,

Krk će i dalje biti Krk -

najveći otok na našem moru.

Ostalim otocima Krk može biti tata.

Na njemu je Bašćanska ploča,

prvi pisani spomenik Hrvata.

Ovlada li te umor, postaneš li mrk,

napusti školsku klupu i dođi na Krk.

Možeš doći s mamom, tatom, djedom, bakom...

možeš kopnom, vodom i zrakom.

Doduše, prastari Hrvati koji su se

u prastare Hrvatice zatelebali

sve do sedmog stoljeća

s dolaskom su kolebali.

Možda su se bavili mišlju

da najprije naprave aerodrom

u Omišlju.

Zvonimir Balog: Pag

Škrta zemlja i kamenje
njegovo je znamenje.

Loza, sol i ovaca stada

Pažanima je život,

Pažanima je nada.

Žene u crnom, kao

glasovira za mol-tipke,

sjedeći pred kućama vezu

čuvene u svijetu čipke.

Dok se nije svijetom selio,

Pag se sav od ovaca

i čipki bijelio.

Bila je to slika

kojoj se teško odoli,

cijeli otok bio je jedna čipka,

jedno runo,

grumen soli.

Kao da je u pitanju mljekara hir,

čitav otok u srpnju je

veliki paški sir!

(izvor: Zvonimir Balog, *Veseli zemljopis: rijeke planine i otoci*

Hrvatske, Zagreb: Školska knjiga, 1983.)

Provokacija

---

1. OPET JEDNA UZALUDNA RADIONICA (SAT, PREDAVANJE) NA KOJEM NISAM NIŠTA NAUČIO/LA.
2. OVO JE BILO GUBLJENJE VREMENA.
3. IMAM PUNO BOLJIH IDEJA.
4. SVE SMO TO ZNALI I RANIJE.
5. MENE TO NIŠTA NE ZANIMA.
6. OČEKIVAO/LA SAM NEŠTO KORISNO, A NE OVO.
7. BILO JE ZANIMLJIVO.
8. BILO JE KORISNO.

Korisne poveznice

<http://hrvatski.hr>

<https://jezicneigre.com/musko-zenski-parovi/> i multimedijски prikaz jezika

http://croaticum.ffzg.unizg.hr/?page_id=32&lang=hr

<https://www.skolskiportal.hr/clanak/7592-smisljanje-kreativnije-i-zanimljivije-nastave-hrvatskoga-jezika/>

[Jezični savjetnik](#)

[Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje](#)

[Booksa.hr](#)

[Zbirka književnih djela na hrvatskome jeziku](#)

[Digitalizirana baština](#)

[Priručnik za učenje i poučavanje](#)

Korisne poveznice mrežne stranice

[Jezični savjeti \(IHJJ\)](#)

[Portal za škole](#)

[Društvo hrvatskih književnika](#)

[Svjetska digitalna knjižnica](#)

Materijali za poticanje čitanja

www.elektire.hr

[https://www.researchgate.net/publication/320590414 Poticanje kreativnosti u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti](https://www.researchgate.net/publication/320590414)

[https://bib.irb.hr/datoteka/558833.Kreativnost u HJ.pdf](https://bib.irb.hr/datoteka/558833.Kreativnost_u_HJ.pdf)

<https://www.skolskiportal.hr/clanak/1059-edukativne-igre-u-nastavi-hrvatskog-jezika/>

https://www.ucimohrvatski.com/index.php?option=com_content&view=article&id=75&Itemid=67

Hvala na pozornosti!

Literatura

- Bogнар, L. (2012). Kreativnost u nastavi. Napredak, 153(1)
- Bogнар, B. (2004). Poticanje kreativnosti u školskim uvjetima. Napredak, 145(3), 269-283.
- Bogнар, B. (2010). Škola koja razvija kreativnost. Preuzeto 10. siječnja 2017 iz: <http://kreativnost.pedagogija.net/mod/resource/view.php?id=48>.
- Matijević, M.-Bilić, V.-Opić, S.(2016.):Pedagogija za učitelje i nastavnike Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb: Školska knjiga
- Gabelica, M.-Težak, D. (2017.):Kreativni pristup lektiri. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb: Školska knjiga
- Cvetković Lay, J., Pečjak, V. (2004). Možeš i drukčije: Priručnik s vježbama za poticanje kreativnog mišljenja. Zagreb: Alinea
- Diklić, Z. (2009.). Književnoznanstveni i metodički putokazi u nastavi književnosti. Zagreb: Školska knjiga
- Slavić, D.(2011.). Peljar za tumače. Književnost u nastavi. Zagreb: Profil
- Sabljčić, J. (2011.). Iz metodičke teorije i prakse nastave književnosti. Podgorica: Institut za crnogorski jezik i književnost